

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Epistola Dedicatoria Omnibus & Singulis, Tam Laicis, quàm Clericis,
cujusvis Statûs & Ordinis Suarum tantùm, vel etiam alienarum Animarum
Curam Gerentibus, Suiipsorum aliorúmve Pastoribus. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

EPISTOLA DEDICATORIA

Omnibus & Singulis,

Tam Laicis, quàm Clericis, cujusvis Statûs & Ordinis Suarum
tantùm, vel etiam alienarum Animarum

CURAM GERENTIBUS,

Sui ipsorum aliorum-ve

PASTORIBUS.
FIDELISSIMIS, VIGILANTISSIMIS
Salutem sempiternam

J. S. S. J.

Rectum à Servatore nostro vivorum mortuo-
rumque Iudice (a) TRIBUNAL vobis exhibeo.
Non illud, in quo post exactam mortalitatis
non longam periodum nos omnes oportet
manifestari; (b) sed alterum, in quo Fidelium
adhuc in vita degentium causæ Judicio tractantur arcano.
In illo sedet, cuius oculi tanquam flamma ignis, & de ore
procedit gladius ex utraque parte acutus: (c) in isto Mini-
strum ille suum posuit, de cuius ore non vult, nisi verba vitæ,
lac & mel, vinum lætificans & oleum sanans (d) profluere.
Illud est Iustitiæ, ab inexorabili rigore, & irrevocabili sen-
tentiâ

X 2

EPISTOLA DEDICATORIA.

tentiâ tremendum : istud Misericordiæ , placabili suavitate & dulcedine plenum , nulli horrendum , omnibus propitium , animosè amantèrque adeundum. Clementiæ & Gratiarum Sedes est , in qua Iudices Leonini terroris nihil habere debent , quia AGNI Vicarios agunt , & OVES esse jubentur etiam in medio luporum. (e)

Unde nemo mirabitur , hîc sibi in fronte STANTIS MATRONÆ speciem obiici. Non enim id alio factum est consilio , quàm ut omnes intelligant , Iudices , qui pro hoc Tribunali sedent , paratos stare debere , ut cunctos , quicumque accesserint , maternâ pietate complectantur , iisque amabili benignitate se præbeant , ut dilectissimis filiis dulcissimæ Matres. In SPECULO videre & agnoscere possunt , quòd nemini debeant sui suæq; mentis Imaginem violentâ manu extorquere , sed ultrò duntaxat propositam , velut immissas rerum species , fideliter excipere , & factò potius quàm verbo dicere : **QUALEM TE INVENIO , TALEM TE IUDICO.** Ad **LIBELLAM** quidem accuratè perpendenda sunt omnia , quæ in Iudicium deducuntur. Sed semper & ubique , **Pacis ac Gratiæ Symbolum** , **OLIVA** præponderat. **GLADIO** , quem lanx altera sustinet , non alius locus aut usus est , quàm cum vulnus immedicabile nullam amplius præter istam admittit curam. Utrumque mediis moderatur **CHRISTUS** , è cruce pendulus ; quia pretiosissimo suo Sanguine , & **OLIVÆ** pondus ac pretium addit ; & **GLADIO** virtutem confert persanandi saucios , longè præstantiorem , quàm Pelias hastâ præstitisse fingitur ab antiquitate fabulosa. Eiusdem **MEDIATORIS** nostri beneficio meritòq;
fit

EPISTOLA DEDICATORIA.

fit, ut SICUT IN TERRA res iudicata fuerit ab homine, ITA ET IN CÆLO eadem sententia habeatur immutabiliter rata à DEO. (f)

Tanta nimirum est divini Numinis benignitas, ut CLAVES Regni Cælorum hominis potestati committere, & in manus tradere voluerit, (g) ad aperiendas seras, quibus nostrâ culpâ nobis ipsis aditum sæpissimè pessimèque occludimus. Neque uni tantùm PETRO, eique succedentibus supremis Ecclesiæ Capitibus hanc fecisse gratiam, satis erat infinitæ Bonitati. Ad alios quoque inferiores Sacerdotes diffusa est; eâ tamen servatâ debitæ subordinationis ratione, ut ex Clavibus, quas isti habent, NON QUÆVIS QUAMVIS culpæ seram aperire valeat, Maiorum scilicet Auctoritati reservatam, nec sine illorum consensu referendam. Quævis tamen ad hoc est apta, ut aperto culpæ cippo, & disruptâ æternæ pœnæ catastâ stringat reum alio, sed facili temporalis expiationis nexu, IN HAC VEL ALTERÂ VITâ integrè persolvendæ; unâque omnia Fori huius Acta tam firmo concludat, muniâtque SIGILLO, ut NULLI unquam, uspiam, ullo modo sit VIOLABILE. FUMI tantummodo absint, quos supremus rerum Arbiter in sinceritatis Iudicio, nec Iudices facere, nec Iudicibus fieri patitur.

Nonnulli videntur sibi nihilominus adhuc videre latentes hîc HASTAS & ENSES, aliâque ad animorum carnificinam parata, nescio quæ, horrida tormenta. Sed corrupti vitioso glaucomate oculi ludibrium est, & perniciosus malè sanæ mentis error. Ut pro bono tuo, ita & pro tua ferè voluntate geruntur omnia. Nemo te accusat; nemo testimoniis

EPISTOLA DEDICATORIA.

gravat. Tute teipsum, ut recta tibi ratio dicat, reum facis; & quod in nullo Tribunali permittitur, ipse pro te testis, patronus, pæne dixerim, & Judicis tui Assessor esse potes, omnibus in tui favorem cedentibus. Ad condemnandum nihil, omnia ad absolvendum te spectant. Solus cum solo forum implet; nec invito te quidquam ad aliorum perveniet aures, Judice plus quàm Samiâ lege ad æternum silentium obligato. In Capite si quid SPINOSUM promicat, nil movearis. Mox enim, cum ausus fueris experiri, meras esse ROSAS videbis, quæ mentem foetentibus vitiorum sordibus purgatam cælesti gratiarum odore complebunt, mirificè suavissimèque recreabunt. Eâ igitur animi alacritate conscientiæ tuæ latebras omnes excute, quâ Venatores solent sylvas & ferarum lustra. INDAGINE FACTÂ quidquid mali deprehenderis, necesse non est, ut in publicum protrahas; satis erit, si tantùm arcanissimo TRIBUNALIS hujus Iudicio committas. Nil tamen ibi TIMOR VANUS & PHANATICUS OCCULTET. Explica cordis sinum, intimumq; recessum. Sicut Horologium dici, ita tu vitæ tuæ cursum, *vel voce*, si potes; vel, si nequis, alio signo, quod vocis *instar* habet, clarè apertèque significa. De graviore autem lapsu ut non leviter doleat, cuius primum est, qui sensum necdum omnem amisit. Quod si dOLOR alicui expellucidis oculorum uvis etiam lacrymas expresserit, tunc enim verò sentiet, non sine maximo suo emolumento, QUAM SUAVE SIT DOLERE. Facile quoque rursus in pedes ad feliciorum progressum erigitur, qui manum opitulantis admittit, & salutaria suadenti, ut statuarius statua, PARERE PARATUS est;

NON

EPISTOLA DEDICATORIA.

NON ALIUD POSTHAC, quàm DEUM Unum & Trinum, scopum ultimum, sibi proponens, quem ut tandem attingat, vires nervósque omnes SAGITTARII more studioque intendit. Atque ita AD VESTRAS demum LACRYMAS, quicunque illas ad TRIBUNAL PœNITENTIÆ piè effuderitis, totum ridebit Cælum, lætòque plausu accinent omnes Angelorum Chori, quibus ex divino Christi Oraculo maius est gaudium super uno peccatore pœnitentiam agente, quàm super nonaginta novem justis, qui non indigent pœnitentia (b)

Sed hæc cum ad Vos scribo, erit ex Vobis non nemo, qui me ipsum ad TRIBUNAL vocet, & non unius piaculi reum existimet. In primis arguet insolentis audaciæ, quòd Opusculum, tenue, leviculum munus non horream obtrudere potius Omnibus, quàm offerre. Dein superciliosè innuet, hoc Seculo, tam docto, quàm Novitatis avido, gratiam & pretium non mereri Libros alios, quàm qui prodigioso partu ex Jovis alicujus cerebro sint editi. Denique de Argumento toties à tam multis doctissimis Viris non minùs solidè, quàm accuratè excusso, non posse nisi jam trita, & vulgariter sparsas notásque paleas proferri, ad nauseam Lectorum. Audio hæc. Sed audiri & ego antè debeo, quàm condemner, si res agenda sit æquo Iudicio.

Autoribus semper liberum licitumque fuit deligere, cui suos dedicarent litterarios labores; neque eundem omnes in hoc sequi genium constat. Ingeniosus Caramuel eos omnibus Viris doctis; sapientissimus Dicastillo (ut Diana sæpius eum honorificè nominat) soli Lectori; plerique ex Magnatibus uni

) () (

vel

EPISTOLA DEDICATORIA.

vel alteri; sunt & qui Superis; sunt quoque qui nulli inscribunt. Ego itaque pari jure Pœnitentiæ Tribunal Omnibus & Singulis offero, non ambitione sed necessitate quadam extimulatus. Præterquam enim, quòd ipse Omnibus esse me debitorem agnoscam, Tribunal hoc à Christo pro Omnibus est institutum, ad quod ipsi quoque stare Judices debent, judicandi ab alio ut REI; siquidem in multis offendimus omnes, ut S. Jacobus (i) loquitur, & omnes, Apostolo teste, (k) egemus gloriâ DEI, seu gratiâ sanctificante juxta mentem Interpretum. (l) Omnibus ergo cum adeundus sit cum fiducia iste sive Thronus, sive Tribunal gratiæ (m): non possum ego, quod Omnium est, uni vel paucis sine cæterorum injuriâ consignare. Seculi nostratis indolem curiosa & sublimia sectantem nil moror. Curiosa ad Curam, cui servire studeo, non pertinent. Ad sublimia difficilis est ascensus; ægrè vel pauci, nedum omnes, eò enituntur. Sed & trita, cunctisque obvia displicere, ais? Itane verò ex solo pario marmore, auro, rarique pretii gemmiseducenda est omnis fabrica? Ex tritis quoque lapidibus & obviis non inelegans domus, aptaque potest habitatio construi. Palatum non integrè sanum habet, cui præter peregrina desipiunt alia omnia. Rem ipsam dicam. Antiquis moribus, ut omnes boni optant, vivendum est; ab antiquis ergo morum Regulis discedere non oportet, sed easdem Omnibus in mentem & usum revocare. Quæ à periculis & difficultatibus liberant, gratissima sunt, quando nota sunt & obvia. Quibus autem periculis, quantisque difficultatibus subjecti sint, qui vel ut REI, vel
ut

EPISTOLA DEDICATORIA.

ut JUDICES in TRIBUNALI PœNITENTIÆ versantur, nemo facile poterit enarrare. Ad REOS spectat, quod Seraphica Virgo Theresia censuit, *non alio nimirum laqueo plures à diabolo ad sempiternum exitium animas pertrahi, quam malè vitiatas confessionibus.* JUDICIBUS autem in foro interno, sicut de aliis in externo Justinianus Imp. loquitur, *(n) magis quàm REIS terribile est Judicium.* Attendendum est illis, ne contra Iudicem (DEUM) judicent, *(o)* & in quo alios judicant, se ipsos condemnent. *(p)* Divina Sapiencia quemlibet ad cautelam monens: Noli quærere, inquit, *(q)* fieri Iudex, nisi valeas virtute irrumperè iniquitates. Unde S. Gregorius, magnus Ecclesiæ Doctor & Summus Pontifex, ad illa verba: *Qui vis, inquit proprias debet Virtutes perpendere, & pro qualitate virium curam aliorum suscipere; ne, dum delectatur loco gloriæ, fiat (sibi & aliis) autor ruina, & qui gravatur pondere suarum, velit fieri alienarum Judex Culparum: Durum est, ut qui nescit tenere moderamina vitæ suæ, Judex fiat alienæ.* Ars artium est regimen animarum, *(r)* quæ semper periculose exercetur, nunquam satis discitur, nunquam satis de ea dicitur aut scribitur. Quibus denique omnia, quæ conscripsimus, jam antè nota sunt, ijs de sua notitia gratulor ex animo, tantòque magis, si, quæ nôrunt, etiam opere demonstrant. Per me, si placet, applicare sibi possunt illud Regium effatum *(s)* *Non pro Te, sed pro omnibus hæc lex constituta est.* Noverint autem & illud, quod Pelignus vates occinit: *(t)*

*Qui monet, ut facias, quod jam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.*

EPISTOLA DEDICATORIA.

Ego verò paucis immutatis sic:

*Qui docet, ut facias, quod jam facis ille docendo
Laudat, & hoc ipso comprobat acta tua.*

Summa mei laboris est & voti, in TRIBUNALI PŒNITENTIÆ
Causas omnium omnes ita agi, ut *condemnari* debeat nemo,
absolvi mereantur omnes, vel, quod optandum magis, pro-
nuntiari *Innocentes*; dignique habeantur, SICUT IN TERRA, ITA
ET IN CÆLO, ut immarcescibili donentur æternæ Beatitudinis
& Cloriæ Corona. Ambergæ, cùm advenerunt nobis dies
Pœnitentiæ. Anno CHRISTI M. DC. LXXXIV.

- a. Act. 10. v. 42.
- b. 2. Cor. 5. v. 10.
- c. Apoc. 19. v. 12. & 15.
- d. Luc. 70. v. 34.
- e. Matth. 10. v. 16.
- f. Matth. 16. v. 19.
- g. Ibid.
- h. Luc. 15. v. 7.
- i. Jac. 3. v. 2.
- k. Rom. 3. v. 23.

- l. Cornel. à Lap.
- m. Hebr. 4. v. 16.
- n. L. Rem non novam. 14. Cod. de
Judiciis.
- o. Eccl. 8. v. 17.
- p. Rom. 2. v. 1.
- q. Eccl. 7. v. 6.
- r. Cap. Cùm sit. 14. de Et. & Qualit.
- s. Esther. 15. v. 13.
- t. Ovid. de Tristib.

Approbatio R. P. Provincialis.

Cum Liber, cui Titulus est: Tribunal Pœnitentiæ seu Libri duo de Pœ-
nitente ut Reo, & Confessario ut Judice, Opus posthumum P. Matthæi
Stozij Soc. JESU Theologi, operâ P. Joannis Stozij fratris germani ex ea-
dem Societate perfectum, & posteriore Libro auctum, à deputatis Patri-
bus lectus, probatusque sit, Ego Eusebius Truchses Societatis JESU per Su-
periores Germaniam Præpositus Provincialis, potestate à P. N. Carolo de
Noyelle ejusdem Societatis Præposito Generali ad id mihi concessâ, eum typis
in lucem vulgari permitto. In cujus rei fidem hoc testimonium chiro-
grapho meo, officiique sigillo munitum dedi. Ingolstadij 22. April.
1683.

Eusebius Truchses.